Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0098

Девети доклад за икономическото и социалното сближаване

Резолюция на Европейския парламент от 8 май 2025 г. относно деветия доклад за икономическото и социалното сближаване (2024/2107(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид членове 2 и 3 от Договора за Европейския съюз,

– като взе предвид членове 4, 162, 174 – 178 и 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика[1] (Регламент за общоприложимите разпоредби),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“

---

1 ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.

2 ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.

(Interreg), подкрепяна от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране[1],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ +) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход[3],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013[4],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 508/2014 във връзка със специални мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите членки и в други сектори на техните икономики в отговор на избухването на COVID-19 (Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса)[5],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/558 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013 и (ЕС) № 1303/2013 по отношение на специалните мерки за предоставяне на изключителна гъвкавост за използване на европейските структурни и инвестиционни фондове в отговор на избухването на COVID-19[6],

---

1 ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj.
2 ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj.
3 ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.
4 ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
5 ОВ L 099, 31.3.2020 г., стр. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/460/oj.
6 ОВ L 130, 24.4.2020 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/558/oj.

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета с цел предоставяне на финансова помощ на държавите членки и на държавите, водещи преговори за присъединяване към Съюза, които са сериозно засегнати от тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве[1],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/2221 на Европейския парламент и на Съвета от 23 декември 2020 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 по отношение на допълнителните средства и уредбата за изпълнение с цел оказване на помощ за улесняване на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и за подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU)[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2022/562 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 223/2014 по отношение на Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)[3],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2022/2039 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) 2021/1060 по отношение на допълнителната гъвкавост за справяне с последиците от военната агресия от страна на Руската федерация FAST (Гъвкава помощ за териториите) – CARE[4],

– като взе предвид програмата URBACT за устойчиво градско сътрудничество, създадена през 2002 г.,

– като взе предвид Програмата на ЕС за градовете от 30 май 2016 г.,

– като взе предвид Териториалната програма за 2030 г. от 1 декември 2020 г.,

---

1 ОВ L 099, 31.3.2020 г., стр. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/461/oj.
2 ОВ L 437, 28.12.2020 г., стр. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2221/oj.
3 ОВ L 109, 8.4.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/562/oj.
4 ОВ L 275, 25.10.2022 г., стр. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2039/oj.

– като взе предвид 9-ия доклад за сближаването, публикуван от Комисията на 27 март 2024 г.[1], и съобщението на Комисията от 27 март 2024 г. относно 9-ия доклад за сближаването (COM(2024)0149),

– като взе предвид проучването, озаглавено „The future of EU cohesion: Scenarios and their impacts on regional inequalities“ (Бъдещето на сближаването на ЕС: Сценарии и тяхното въздействие върху регионалните неравенства), публикувано от Службата на ЕП за парламентарни изследвания през декември 2024 г.,

– като взе предвид доклада на Комисията от февруари 2024 г., озаглавен „Изграждане на устойчиво бъдеще заедно: сближаване за конкурентоспособна и приобщаваща Европа“[2],

– като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 31 май 2024 г. относно 9-ия доклад за сближаването[3],

– като взе предвид становището на Комитета на регионите от 21 ноември 2024 г., озаглавено „Обновена политика на сближаване след 2027 г., при която никой да не бъде пренебрегнат — отговори на КР на 9-ия доклад за сближаването и доклада на групата от специалисти на високо равнище относно бъдещето на политиката на сближаване“,

– като взе предвид доклада, озаглавен „The future of European competitiveness — A competitiveness strategy for Europe“ (Бъдещето на европейската конкурентоспособност — Стратегия за конкурентоспособност за Европа), публикуван от Комисията на 9 септември 2024 г.,

– като взе предвид споразумението, прието на 21-ата конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (COP 21) в Париж на 12 декември 2015 г. (Парижкото споразумение),

– като взе предвид проучването, озаглавено „Streamlining EU Cohesion Funds: addressing administrative burdens and

---

1 Европейска комисия: Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, *Девети доклад за икономическото и социалното сближаване*, 2024 г.

2 Европейска комисия: Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, *Изграждане на устойчиво бъдеще заедно: сближаване за конкурентоспособна и приобщаваща Европа – доклад на групата на високо равнище относно бъдещето на политиката на сближаване“, февруари 2024 г.*

3 ОВ C, C/2024/4668, 9.8.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4668/oj.

redundancy“(Рационализиране на кохезионните фондове на ЕС: справяне с административната тежест и съкращенията), публикувано от Генералната дирекция за вътрешни политики на ЕС през ноември 2024 г.[1],

– като взе предвид регламент на Европейския парламент и на Съвета от 7 май 2025 г. относно Инструмента за развитие и растеж на граничните региони в ЕС (BRIDGEforEU)[2],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 3 май 2022 г., озаглавено „Извеждане хората на преден план, осигуряване на устойчив и приобщаващ растеж, разгръщане на потенциала на най-отдалечените региони на ЕС“ (COM(2022)0198),

– като взе предвид становището под формата на писмо на комисията по земеделие и развитие на селските райони[3],

– като взе предвид своята резолюция от 25 март 2021 г. относно политиката на сближаване и регионалните стратегии за околната среда в борбата с изменението на климата[4],

– като взе предвид своята резолюция от 20 май 2021 г. относно обръщането на демографските тенденции в регионите на ЕС чрез използване на инструментите на политиката на сближаване[5],

– като взе предвид резолюцията си от 14 септември 2021 г., озаглавена „Към засиленото партньорство с най-отдалечените региони на ЕС“[6],

– като взе предвид своята резолюция от 15 септември 2022 г. относно икономическото, социалното и териториалното сближаване в ЕС: осми доклад за сближаването[7],

– като взе предвид своята резолюция от 21 ноември 2023 г. относно възможности за повишаване на надеждността на одитите и проверките от националните органи в рамките на споделеното управление[8],

---

1 Европейски парламент: Тематичен отдел по структурни политики и политика на сближаване, Генерална дирекция за вътрешни политики, *Streamlining EU Cohesion funds — addressing administrative burdens and redundancy*, 2024 г.
2 Все още непубликуван в Официален вестник.
3 Все още непубликувано в Официален вестник.
4 ОВ C 494, 8.12.2021 г., стр. 26.
5 ОВ C 15, 12.1.2022 г., стр. 125.
6 ОВ C 117, 11.3.2022 г., стр. 18.
7 ОВ C 125, 5.4.2023 г., стр. 100.
8 ОВ C, C/2024/4207, 24.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4207/oj.

– като взе предвид своята резолюцията от 23 ноември 2023 г. относно оптималното използване на талантите в регионите на Европа[1],

– като взе предвид своята резолюция от 14 март 2024 г., озаглавена „Политиката на сближаване за периода 2014 – 2020 г. – изпълнение и резултати в държавите членки“[2] ,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по регионално развитие (A10-0066/2025),

А. като има предвид, че политиката на сближаване е в основата на политиките на ЕС и е основният инструмент на ЕС за инвестиции в устойчиво икономическо, социално и териториално развитие и допринася за целите на Зеления пакт в целия ЕС в рамките на неговите многогодишни финансови рамки за периодите 2014—2020 г. и 2021—2027 г.; като има предвид, че, както е предвидено в Договорите, политиката на сближаване е от съществено значение за един добре функциониращ и процъфтяващ вътрешен пазар, като насърчава развитието на всички региони в ЕС, и особено на по-малко развитите;

Б. като има предвид, че политиката на сближаване насърчи икономическото, социалното и териториалното сближаване в ЕС, по-специално чрез увеличаване на брутните вътрешни продукти например на държавите — членки на ЕС, от Централна и Източна Европа — от 43% от средната стойност за ЕС през 1995 г. на около 80% през 2023 г.; като има предвид, че в 9-ия доклад за сближаването се подчертава, че до края на 2022 г. политиката на сближаване е подпомогнала над 4,4 милиона предприятия, като е създала над 370 000 работни места в тези дружества; като има предвид, че в него се подчертава също, че политиката на сближаване генерира значителна възвръщаемост на инвестициите и всяко евро, инвестирано в програмите за периода 2014 г.—2020 г. и 2021 г.—2027 г., ще е генерирало 1,3 евро допълнителен БВП в Съюза до 2030 г.; като има предвид, че политиката на сближаване представляваше средно около 13% от общите публични инвестиции в ЕС[3];

В. като има предвид, че в доклада на Комисията, озаглавен „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС: ключови постижения и следващи стъпки“, представен заедно с Деветия

---

1 ОВ C, C/2024/4225, 24.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4225/oj.

2 ОВ C, C/2024/6562, 12.11.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6562/oj.

3 Европейска комисия, *„Девети доклад относно икономическото, социалното и териториалното сближаване“*, цит. по-горе.

доклад за сближаването, се подчертава, че 24,6 млрд. евро или 8% от стълба за развитие на селските райони на Общата селскостопанска политика са насочени към инвестиции в селски райони извън инвестиции в селското стопанство, което създава условия за дебат относно бъдещето на селските райони;

Г. като има предвид, че между 2021 г. и 2027 г. политиката на сближаване ще е инвестирала над 140 милиарда евро в екологичния и цифровия преход[1], за да спомогне за подобряване на мрежите и инфраструктурата, да подкрепи опазването на природата, да подобри екологичните и цифровите умения и да насърчи по-бързото създаване на работни места и услуги за обществеността;

Д. като има предвид, че въпреки широко признатото и доказано положително въздействие на политиката на сближаване върху социалното, икономическото и териториалното сближаване, продължават да съществуват значителни предизвикателства, белязани по-специално от различията в развитието на поднационално равнище, в рамките на регионите и в регионите, попаднали в капана на развитието, и от въздействието на изменението на климата по отношение на демографията, екологичния и цифровия преход, и свързаността, но също така и по отношение на устойчивото икономическо развитие, по-специално в най-слабо развитите региони и селските и отдалечените региони;

Е. като има предвид, че политиката на сближаване и секторните програми на ЕС неколкократно и ефикасно помогнаха на регионите да реагират ефективно на извънредни ситуации и асиметрични сътресения, като например кризата с COVID-19, Брексит, енергийната криза и бежанската криза, причинена от руското нашествие в Украйна, както и природни бедствия, въпреки че е дългосрочна структурна политика, а не инструмент за управление на кризи или основният механизъм за финансиране на реакцията при извънредни ситуации; като има предвид, че такива кризи забавиха изпълнението на европейските структурни и инвестиционни фондове и като има предвид, че значителен брой проекти, финансирани със средства от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ), в по-голямата си част са били планирани за инвестиции в рамките на политиката на сближаване;

Ж. като има предвид, че въпреки вече предприетите мерки за периодите 2014—2020 г. и 2021—2027 г., регулаторната рамка, уреждаща използването и управлението на инструментите и фондовете на политиката на сближаване, следва да бъде

---

[1] Европейска комисия: *„Девети доклад относно икономическото, социалното и териториалното сближаване“*, цит. по-горе.

допълнително опростена, а оперативно съвместимите цифрови инструменти — по-добре използвани и развити, включително създаването на цифровизирани центрове за обслужване на едно гише, с цел опростяване на процедурите, засилване на доверието на заинтересованите страни, намаляване на административната тежест, увеличаване на гъвкавостта в управлението на средствата и ускоряване на плащанията не само за съответните органи, но и за крайните бенефициенти; като има предвид, че е необходимо да се увеличи обхватът за използване на средствата по по-гъвкав начин, включително възможността за финансиране на разработването на продукти с двойна употреба; като има предвид, че е от изключително значение всяка бъдеща политика на сближаване да се формулира със стратегически импулс през целия период на финансиране, който обаче може да бъде преоценен в средата на периода;

З. като има предвид, че ниският процент на усвояване на средствата по политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., който понастоящем е само 6%, не се дължи на липса на необходимост от страна на държавите членки или регионите, а по-скоро произтича от забавяне на одобрението на оперативните програми, преходния период между финансовите рамки, приоритизирането на NextGenerationEU от националните управляващи органи, ограничения административен капацитет и сложните бюрократични процедури; като има предвид, че държавите членки и регионите може да не бързат да усвоят всички налични средства, тъй като те предвиждат възможно удължаване съгласно правилата N+2 или N+3;

И. като има предвид, че радикалните промени на регулаторната рамка на сближаването, от един програмен период до следващия, допринасят за пораждане на несигурност сред отговорните органи и бенефициентите, свръхрегулирането на законодателството, увеличаването на процента на грешки (и съпътстващите отрицателни последици за репутацията и финансите), забавянето на изпълнението и в крайна сметка недоволство сред бенефициентите и населението като цяло;

Й. като има предвид, че понякога е налице конкуренция между Кохезионния фонд, Извънредния фонд и секторните политики;

К. като има предвид, че демографските промени се различават значително в отделните региони на ЕС, като населението на някои държави членки е изправено пред прогнозиран спад през следващите години, а други се очаква да нарасне; като има предвид, че демографски промени протичат и между регионите, включително напускане на най-отдалечените региони, но обикновено се наблюдават под формата на преместване от селските към градските райони в рамките на държавите членки, където броят на жените, които напускат селските райони, е по-

голям от този на мъжете, но също и към метрополните области, където селата около големите градове срещат трудности при инвестирането в основна инфраструктура; като има предвид, че предоставянето на основни услуги като здравеопазване, образование и транспорт трябва да бъде подсилено във всички региони, с особен акцент върху селските и отдалечените райони; като има предвид, че е необходим по-силен акцент върху районите, страдащи от обезлюдяване и неадекватни услуги, което изисква целеви мерки за насърчаване на младите хора да останат чрез предприемачески проекти, висококачествено селско стопанство и устойчив туризъм;

Л. като има предвид, че е от решаващо значение да се вземе под внимание застаряващото население, за да се гарантира справедливост между поколенията и по този начин да се засили участието, особено сред младите хора;

М. като има предвид, че градските райони са обременени с нови предизвикателства, произтичащи от притока на население към градовете, както и увеличаващите се цени на жилищата и енергията, които налагат необходимото жилищно строителство, нови мерки за опазване на околната среда и икономии на енергия, като например ускорено основно саниране с цел борба с енергийната бедност и насърчаване на енергийната ефективност; като има предвид, че политиката на сближаване на ЕС следва да спомогне да се допринесе за пазар на финансово и физически достъпни жилища за всички хора в ЕС, особено за домакинствата с ниски и средни доходи, жителите на градовете, семействата с деца, жените и младите хора;

Н. като има предвид, че ефективното прилагане на Програмата на ЕС за градовете може да засили способността на градовете да допринасят за постигането на целите на сближаването, като подобряват качеството на живот на гражданите и гарантират по-ефективно използване на финансовите ресурси на ЕС;

О. като има предвид, че е необходимо да бъде отделено специално внимание на селските райони, както и на районите, засегнати от индустриален преход, регионите на ЕС, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, „изтичане на мозъци“, като най-отдалечените региони, северните региони с ниска гъстота на населението, островните, планинските и трансграничните региони, както и крайбрежните и морските региони;

П. като има предвид, че агресивната война на Русия срещу Украйна създаде нова геополитическа реалност, която оказа силно въздействие върху заетостта, икономическото развитие и възможности, както и общото благополучие на населението в регионите, граничещи с Украйна, Беларус и Русия, както и

държавите кандидатки, като например Украйна и Молдова, които е резултат на това се нуждаят от специално внимание и подкрепа, включително чрез адаптиране по подходящ начин на политиката на сближаване; като има предвид, че тази война доведе до това безпрецедентен брой хора да търсят подслон в ЕС, което създава допълнителна тежест за местните общности и услуги; като има предвид, че колективната сигурност на ЕС е силно зависима от жизнеността и благосъстоянието на регионите, разположени по външните граници на ЕС;

P. като има предвид, че уникалната ситуация на Северна Ирландия изисква индивидуален подход, който да се основава на ползите от програмите PEACE, като се изследва как по-широката политика на сближаване може да бъде от полза за процеса на помирение;

C. като има предвид, че 79% от гражданите, които са запознати с финансираните от ЕС проекти в рамките на политиката на сближаване, смятат, че финансираните от ЕС проекти имат положително въздействие върху регионите[1], което допринася за проевропейско отношение;

T. като има предвид, че общата осведоменост относно финансираните от ЕС проекти в рамките на политиката на сближаване е намаляла с 2 процентни пункта от 2021 г.[2], което означава, че следва да се преследва по-голяма децентрализация, за да се доближи още повече политиката на сближаване до гражданите;

1. настоява, че регионалната и местната насоченост, ориентираният към местните условия подход и стратегическото планиране на политиката на сближаване, както и нейният децентрализиран модел на програмиране и изпълнение, основан на принципа на партньорство със засилено прилагане на европейския кодекс за поведение, ангажирането на участници от икономиката и гражданското общество, и многостепенното управление, са ключови и положителни елементи на политиката и определят нейната ефективност; изразява твърдо убеждение, че този модел на политиката на сближаване следва да бъде продължен във всички региони и задълбочаван, когато е възможно, като основен инвестиционен инструмент на ЕС в дългосрочен план за намаляване на различията, гарантиране на икономическо, социално и териториално сближаване и стимулиране на регионалния и местния устойчив растеж в

---

[1] Европейска комисия: Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ и Генерална дирекция за комуникация, *„Осведоменост и възприятия на гражданите относно регионалната политика на ЕС“*, Експресно проучване на Евробарометър № 531, 2023 г.

[2] Експресно проучване на Евробарометър № 531, цит. по-горе.

съответствие със стратегиите на ЕС, и като ключов фактор, допринасящ за конкурентоспособността на ЕС и справедливия преход, както и за подпомагане на справянето с предстоящите предизвикателства;

2. призовава за ясно разграничение между политиката на сближаване и другите инструменти, за да се избегнат припокривания и конкуренция между инструментите на ЕС, да се гарантира взаимно допълване на различните интервенции и да се повиши видимостта и разбираемостта на подкрепата от ЕС; в този контекст отбелязва, че средствата от МВУ са ангажирани с икономическо развитие и растеж, без да се фокусират специално върху икономическото, социалното и териториалното сближаване между регионите; изразява загриженост относно плановете на Комисията да приложи основан на резултатите подход към европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове); признава, че основаните на резултати механизми могат да бъдат полезни за повишаване на ефективността на политиката и ориентираността ѝ към резултатите, но предупреждава моделът да не се налага по универсален начин и изразява сериозни съмнения относно идеите за обвързване на изплащането на ЕСИФ с изпълнението на централно определени цели на реформата, още повече ако целите на реформата не попадат в обхвата на компетентността на регионалното равнище;

3. противопоставя се на всякаква форма на реформа на програмите на ЕС за финансиране за централизация „от горе надолу“, включително тези под споделено, като например политиката на сближаване и общата селскостопанска политика, и се застъпва за по-голямо децентрализиране на вземането на решения към местното и регионалното равнище; призовава за засилен ангажиране на местните и регионалните органи и участниците от икономиката и гражданското общество на всеки етап от програмите на ЕС за споделено управление — от подготовката и програмирането до прилагането, изпълнението и оценяването, като се има предвид, че икономическото и социалното развитие на регионите и териториалното сближаване между тях могат да се постигнат само въз основа на добро сътрудничество между всички участници;

4. подчертава, че Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) играе ключова роля заедно с фондовете на политиката на сближаване в подкрепата на селските райони; подчертава, че дизайнът на ЕЗФРСР трябва да е в съответствие с правилата на фондовете на политиката на сближаване, за да се засилят полезните взаимодействия и да се улеснят проектите за развитие на селските райони, финансирани от различни източници;

5. изразява убеждение, че политиката на сближаване може да продължи да изпълнява своята роля само ако разполага със солидно финансиране; подчертава, че това означава, че бъдещата политика на сближаване трябва да получи стабилно финансиране за финансовия период след 2027 г.; подчертава, че е необходимо да се осигури достатъчно амбициозно финансиране и лесен достъп, за да може политиката на сближаване да продължи да изпълнява ролята си на основна инвестиционна политика на ЕС, като същевременно се запази гъвкавостта за посрещане на потенциални нови предизвикателства, включително възможността за финансиране на разработването на продукти с двойна употреба, и да се даде възможност на местните органи, заинтересовани страни и бенефициенти ефективно да насърчават местното развитие; категорично счита, че капацитетът за гъвкаво реагиране на непредвидими предизвикателства не следва да бъде за сметка на ясния дългосрочен фокус и цели на политиката на сближаване;

6. подчертава значението на следващата многогодишна финансова рамка (МФР) на ЕС и средносрочния преглед на програмите за политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. при оформянето на бъдещето на политиката на сближаване; отново заявява необходимостта от по-амбициозна политика след 2027 г. в следващата МФР за 2028—2034 г.; следователно призовава за предстоящата МФР да се гарантира, че политиката на сближаване продължава да получава поне същото ниво на финансиране като през настоящия период в реално изражение; освен това призовава политиката на сближаване да остане отделна функция в новата МФР; подчертава, че политиката на сближаване следва да бъде защитена от статистически въздействия, които може да променят избираемостта на регионите чрез промяна на средния БВП на ЕС; отново изразява необходимостта от въвеждане на нови собствени ресурси на ЕС;

7. поради това предлага следващата МФР да отговаря в по-голяма степен на непредвидените нужди, включително чрез достатъчно резерви и гъвкавост от самото начало; подчертава в това отношение обаче, че политиката на сближаване не е инструмент при кризи и че тя не следва да се отклонява от основните си цели, а именно от дългосрочния си инвестиционен характер; призовава за засилване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз, включително на неговия етап на префинансиране, като той стане по-малко бюрократичен и по-леснодостъпен, за да се разработи подходящ инструмент, който е в състояние да дава адекватен отговор на икономическите, социалните и териториалните последици от бъдещите природни бедствия или извънредни ситуации в областта на здравето; подчертава необходимостта Парламентът да упражнява адекватен контрол за всякакви спешни фондове и инструменти;

8. признава необходимостта от използване също и на класификацията от номенклатура 3 на териториалните звена за статистически цели (NUTS) за специфични случаи по начин, при който се признава, че във всички региони от NUTS 2 съществуват неравенства в развитието; счита, че регионалният БВП на глава от населението трябва да остане основният критерий за определяне на разпределените средства по политиката на сближаване между държавите членки; приветства факта, че в резултат на упоритите призиви на Парламента Комисията е започнала да обмисля допълнителни критерии[1], като например емисии на парникови газове, гъстота на населението; нива на образование и нива на безработица, за да се осигури по-добър социалноикономически преглед на регионите;

9. подчертава, че условието във връзка с върховенството на закона е първостепенно, като се признава и налага зачитането на върховенството на закона, също като благоприятно условие за финансиране на политиката на сближаване, за да се гарантира, че ресурсите на Съюза се използват по прозрачен, справедлив и отговорен начин със добро финансово управление; счита за необходимо да се засили зачитането на върховенството на закона и основните права и да се гарантира, че всички действия са в съответствие с подкрепата на демократичните принципи, равенството между половете и правата на човека, включително правата на работниците, правата на хората с увреждания и правата на децата, в прилагането на политиката на сближаване; подчертава важната роля на Европейската служба за борба с измамите и на Европейската прокуратура за защитата на финансовите интереси на Съюза;

10. призовава за допълнителни усилия за опростяване, повишаване на гъвкавостта, засилване на полезните взаимодействия и рационализиране на правилата и административните процедури, уреждащи фондовете на политиката на сближаване на равнището на ЕС, на национално и на регионално равнище, като се използват в пълна степен ползите от наличните технологии, за да се укрепи доверието сред ползвателите, като по този начин се насърчи участието на по-широк кръг от участници от икономиката и гражданското общество в подкрепяните проекти и се увеличи максимално въздействието на фондовете; призовава за допълнителни инициативи, които позволяват по-добро усвояване на средствата за сближаване, включително увеличени нива на съфинансиране, предварително финансиране в по-голям размер и по-бързо възстановяване на инвестициите; призовава местната администрация, по-специално тази, която представлява

---

[1] Европейска сметна палата: *„Бърз преглед на казус — Предоставяне на финансиране на държавите членки по политиката на сближаване за периода 2021—2027 г.“*, март 2019 г.

по-малки общности, да получи техническо обучение, за да осъществява по-добро административно управление на фондовете; следователно подчертава значението на укрепването на принципа на единния одит, по-нататъшното разширяване на опростените варианти за разходите и намаляването на дублиращите се проверки и одити, които се припокриват с националния и регионалния надзор за един и същ проект и бенефициент, с цел премахване на възможността за повтаряне на грешките през следващите години на изпълнение;

11. призовава Комисията и държавите членки да предоставят на регионите по-голяма гъвкавост още на етапа на програмиране, за да се отговори на техните специфични потребности и особености, като се подчертава необходимостта от включване на икономически участници и участници от гражданското общество; подчертава, че тематичната концентрация беше ключов елемент в привеждането на политиката на сближаване в съответствие с целите на „Европа 2020“; следователно призовава Комисията да представи всички констатации, свързани с прилагането на тематичната концентрация, и да извлече поуки за бъдещи законодателни предложения;

12. признава, че екологичният, цифровият и демографският преход представляват значителни предизвикателства, но в същото време и възможности за постигане на целта за икономическо, социално и териториално сближаване; признава, че от статистическа гледна точка районите с висок доход могат да прикрият икономическите проблеми в даден регион; осъзнава риска от задълбочаване на регионалните различия, задълбочаване на социалните неравенства и нарастваща „география на недоволството“, свързана с процеса на преход; подчертава необходимостта от постигане на целите на ЕС по отношение на устойчивостта и климата и от поддържане на споделен икономически растеж чрез укрепване на конкурентоспособността на ЕС; поради това призовава за европейска стратегия, която гарантира хармоничен растеж в Съюза, като отговаря на специфичните нужди на съответните региони; отново изразява ангажираността си с преследването на екологичния и цифровия преход, тъй като това ще създаде възможности за подобряване на конкурентоспособността на ЕС; подчертава необходимостта от инвестиране в инфраструктурни проекти, които подобряват свързаността, по-специално в устойчив, интелигентен транспорт, и в енергийни и цифрови мрежи, като се гарантира, че всички региони, включително отдалечените и по-слабо развитите, са напълно интегрирани в единния пазар и се възползват по справедлив начин от възможностите, които предоставя; в този контекст подчертава необходимостта от подкрепа за развитието на екологична промишленост, насърчаване на местните особености и традиции,

за да се увеличи устойчивостта на икономическата среда и гражданското общество към бъдещи предизвикателства;

13. настоятелно призовава политиката на сближаване да остане последователна в стремежа към увеличаване на иновациите и завършване на единния пазар на ЕС, в съответствие със заключенията от доклада на Драги относно европейската конкурентоспособност; подчертава, в контекста на регионалните различия, проблема с продължаващото разделение в областта на иновациите и се застъпва за персонализиран, съобразен с местните условия подход за насърчаване на иновациите и икономическото сближаване между регионите и намаляване на изоставането в областта на иновациите; призовава за по-силна роля на местните и регионалните иновации в изграждането на конкурентоспособни екосистеми за научни изследвания и иновации и насърчаване на териториалното сближаване; посочва новите инициативи на ЕС като регионалните долини за иновации и партньорствата за регионални иновации, които имат за цел да свържат територии с различни нива на постижения в областта на иновациите и да се справят с изоставането в областта на иновациите; счита, че този подход ще засили регионалната автономност, като се позволи на местните и регионалните органи да оформят политиките и целите на ЕС в съответствие с техните специфични нужди, характеристики и капацитет, като същевременно се защитава принципът на партньорство;

14. изразява убеждение, че политиката на сближаване трябва да продължи да насърчава принципа на справедлив преход, като отговаря на специфичните потребности на регионите, като същевременно не се допуска да бъдат пренебрегнати нито една територия и нито един човек; призовава за продължаване на финансирането на процеса на справедлив преход, като Фондът за справедлив преход бъде напълно интегриран в Регламента за общоприложимите разпоредби и разполага с повече финансови средства за програмния период след 2027 г.; въпреки това подчертава необходимостта от оценка на въздействието на Фонда за справедлив преход върху трансформацията на допустимите региони, и като същевременно се гарантира, че той остава част от политиката на сближаване, прецизиране на неговия подход в новата МФР въз основа на констатациите и конкретните мерки, за да се осигури икономическото и социалното благополучие на засегнатите общности;

15. подчертава необходимостта от подобряване на отношенията между политиката на сближаване и икономическото управление на ЕС, като се избягва наказателният подход; подчертава, че европейският семестър следва да бъде в съответствие с целите на политиката на сближаване съгласно членове 174 и 175 от ДФЕС; призовава за участието на регионите в изпълнението на тези цели и за по-силен териториален подход; призовава за процес на

размисъл относно концепцията за обвързаност с макроикономически условия и проучване на възможността за замяна на тази концепция с нови форми на обвързаност с условия, за да бъдат отразени по-добре новите предизвикателства, които ни очакват;

16. изразява загриженост относно нарастващия брой региони в капана на развитието, които са в икономически застой и страдат от рязък демографски спад и ограничен достъп до основни услуги; следователно призовава за корекция в посока увеличение на съфинансирането на проекти, насочени към укрепване на основните услуги; подчертава ролята на инструментите на политиката на сближаване за подпомагане на различните региони и местните райони, които се справят с демографското развитие, което оказва въздействие върху ефективното право на хората да останат, включително, наред с другото, предизвикателствата, свързани с обезлюдяването, застаряването, неравенствата между половете, изтичането на мозъци, недостига на умения и дисбаланса на работната сила в различните региони; признава необходимостта от целенасочени икономически стимули и структурни интервенции за противодействие на тези явления; в този контекст призовава за прилагането на целеви програми за привличане, развитие и задържане на таланти, по-специално в региони, които изпитват значително изтичане на квалифицирани работници, чрез насърчаване на образованието, културата, предприемачеството и иновационните екосистеми, които са в съответствие с местните и регионалните икономически нужди и възможности;

17. признава значението на подкрепата и финансирането за специфични решения за регионите с дългосрочни и сериозни икономически трудности или сериозни природни и демографски предизвикателства; отново заявява необходимостта от поддържане и подобряване на качеството на основните услуги (като например образование и здравеопазване), транспорта и цифровата свързаност на тези региони, насърчаване на тяхната икономическа диверсификация и създаване на работни места и подпомагане на преодоляването на предизвикателства като опустиняването на селските райони, застаряването на населението, бедността, обезлюдяването, самотността и изолацията, както и липсата на възможности за уязвимите хора, като например хората с увреждания; подчертава необходимостта от приоритизиране на развитието и адекватно финансиране на стратегически сектори, като например възобновяема енергия, устойчив туризъм, цифрови иновации и инфраструктура, по начин, който е съобразен с икономическия потенциал и ресурсите на всеки регион, за да се създадат по-широки условия за местен растеж и балансирано развитие във всички региони, особено селските, отдалечените и по-слабо развитите райони, граничните региони, островите и най-отдалечените региони;

припомня значението на силните връзки между селските и градските райони, и по-специално подкрепата за жените в селските райони;

18. подчертава необходимостта от персонализиран подход за най-отдалечените региони, както са определени в член 349 от ДФЕС, които са изправени пред уникални и кумулативни структурни предизвикателства поради своята отдалеченост, малък размер на пазара, уязвимост от изменението на климата и икономическа зависимост; подчертава, че тези постоянни ограничения, включително малкия размер на националната икономика, голямото разстояние от европейския континент, местоположението в близост до трети държави, двойната изолация за повечето от тях и ограничената диверсификация на производствения сектор водят до допълнителни разходи и намалена конкурентоспособност, което прави адаптирането им към екологичния и цифровия преход особено сложно и скъпо; подчертава огромния им потенциал за по-нататъшно развитие, наред с другото, чрез подобрена регионална свързаност, важни сектори като синята икономика, устойчивото селско стопанство, енергията от възобновяеми източници, космическите дейности, научните изследвания или екотуризма; отново отправя своя отдавнашен призив към Комисията да разгледа надлежно въздействието на всяко новопредложено законодателство върху най-отдалечените региони с оглед избягване на непропорционална регулаторна тежест и неблагоприятно въздействие върху икономиките на тези региони;

19. подчертава факта, че градовете и метрополните области имат свои собствени предизвикателства, като значителна бедност, жилищни проблеми, задръствания и лошо качество на въздуха, създаващи предизвикателства за социалното и икономическо сближаване, породени от нехармоничното териториално развитие; подчертава необходимостта от специфична програма за градовете и призовава за задълбочаване на връзките с функционалните градски зони, обхващащи по-малките градове, така че да се гарантира, че икономическите и социалните ползи се разпределят по-равномерно на цялата територия; подчертава необходимостта от укрепване на координацията между инициативите на Програмата на ЕС за градовете и инструментите на политиката на сближаване, като се отдава приоритет на интегриран подход, при който се отчитат териториалните особености и възникващите предизвикателства; освен това призовава за по-пряк достъп до финансиране от ЕС за регионалните и местните органи, както и градовете и градските органи, наред с другото чрез разширяване използването на интегрирани териториални инвестиции (ИТИ);

20. подчертава необходимостта от продължаване и засилване на инвестициите в жилищното настаняване на достъпни цени в

рамките на политиката на сближаване, като признава значението му както за регионите, така и за градовете; подчертава необходимостта от насърчаване на промени в нея, които са от значение за инвестирането в жилищно настаняване извън двете настоящи възможности (енергийна ефективност и социални жилища); подчертава важната роля, която политиката на сближаването играе в разгръщането и координирането на тези инициативи; счита също, че е важно в инициативата URBACT да бъде включена финансова достъпност на жилищното настаняване;

21. подчертава стратегическото значение на силните външни гранични региони за сигурността и устойчивостта на ЕС; призовава Комисията да подкрепя държавите членки и регионите, засегнати от агресивната война на Русия срещу Украйна, по-специално регионите на източната граница на ЕС, чрез преразглеждане на Насоките относно регионалната държавна помощ[1], чрез специално разработени инструменти и инвестиции в рамките на политиката на сближаване, както и да ги подкрепя да се възползват максимално от възможностите, предлагани от фондовете на политиката на сближаване, включително Interreg, по гъвкав начин, за да се спомогне за справяне с вредното социално-икономическо въздействие на войната върху тяхното население и територии; призовава също да се окаже подкрепа на регионите, граничещи с държави кандидатки, като например Украйна и Молдова, за да се укрепят връзките и да се насърчи тяхната интеграция в ЕС;

22. подчертава добавената стойност на териториалното сътрудничество като цяло и на трансграничното сътрудничество в частност; подчертава значението на Interreg за трансграничните региони, включително най-отдалечените региони; подчертава важната ѝ роля в приноса за тяхното развитие и преодоляване на трансграничните предизвикателства, включително изграждане на доверие през границите, развитие на транспортни връзки, идентифициране и намаляване на правните и административни пречки и увеличаване на предоставянето и използването на трансгранични обществени услуги, наред с другото; счита, че Interreg е основен инструмент на ЕС за справяне с постоянните трансгранични пречки, пред които са изправени службите за спешна помощ, и предлага да се постави по-силен акцент върху тези услуги; подчертава факта, че трансграничните райони, включително районите по външните граници на ЕС, които граничат с държави агресори, често срещат специфични предизвикателства; счита, че граничните региони на ЕС, които

---

1 Съобщение на Комисията от 29 април 2021 г., озаглавено „Насоки за регионална държавна помощ“ (ОВ C 153, 29.4.2021 г., стр. 1).

срещат множество предизвикателства, трябва да бъдат подпомагани, и че трябва да им се предоставят повече средства; приветства новия регламент относно BRIDGEforEU; подчертава значението на малките и трансграничните проекти и акцентира върху необходимостта от ефективно изпълнение на място; призовава Комисията да насърчи държавите членки да подкрепят активно кампаниите за повишаване на осведомеността в граничните региони, за да се увеличи максимално въздействието на трансграничното сътрудничество;

23. припомня необходимостта от „подпомагане на сближаването“, вместо просто да се разчита на принципа „да не се вреди на сближаването“, който означава, че нито едно действие не трябва да възпрепятства процеса на сближаване или да допринася за регионалните различия; призовава за по-силно интегриране на тези принципи като хоризонтални принципи във всички политики на ЕС, за да се гарантира, че те подкрепят целите на социалното, икономическото и териториалното сближаване, посочени в членове 3 и 174 от ДФЕС; призовава също така Комисията да издаде специфични насоки относно начина на изпълнение и прилагане на тези принципи в политиките на ЕС, като обърне специално внимание на въздействието на законите на ЕС върху конкурентоспособността на по-слабо развитите региони; отново заявява, че в новите законодателни предложения е необходимо да се вземат надлежно предвид местните и регионалните реалности; предлага Комисията да използва новаторски инструменти като RegHUB (мрежата от регионални центрове) за събиране на данни за въздействието на европейските политики на ЕС върху регионите; за тази цел подчертава необходимостта от укрепване на оценката на териториалното въздействие на законодателството на ЕС с едновременно укрепване на териториалните аспекти на други съответни политики; настоява, че насърчаването на сближаването следва да се разглежда и като начин за насърчаване на солидарността и взаимната подкрепа между държавите членки и техните региони; призовава Комисията и държавите членки да продължат своите усилия по отношение на съобщаването и видимостта на ползите от политиката на сближаване, като покажат на гражданите осезаемото въздействие на ЕС и послужат като ключов инструмент за преодоляване на евроскептицизма; приветства стартирането на многоезичната версия на платформата Kohesio;

24. отбелязва със загриженост драстичният спад през последните години по отношение на адекватните равнища на национално финансиране от държавите членки за техните най-бедни региони; припомня колко е важно да се зачита принципът на ЕС за допълняемост; призовава Комисията да гарантира, че националните органи отчитат надлежно вътрешното сближаване,

когато изготвят и изпълняват проекти по структурните и инвестиционни фондове;

25. настоява, че в допълнение към приспособяването на политиката на сближаване към регионалните нужди, тя трябва да бъде адаптирана и към най-малкия мащаб, т.е. средствата трябва да бъдат достъпни за най-малките проекти и създатели на проекти; посочва, че техните инициативи често са най-иновативни и оказват значително въздействие върху развитието на селските райони; отново заявява, че тези средства следва да бъдат достъпни за всички, независимо от техния размер или обхват; одобрява призива на Алианса за сближаване за „политика на сближаване за периода след 2027 г., при която никой не е изоставен“;

26. подчертава, че забавянията на преговорите по МФР, заедно с факта, че държавите членки акцентираха в по-голяма степен върху програмирането на фондовете на МВУ, доведоха до значителни забавяния през програмния период 2021—2027 г.; подчертава значението на навременното споразумение в следващата рамка и поради това призовава Регламентът за общоприложимите разпоредби (РОР) и преговорите по бюджета да приключат най-малко една година преди началото на новия период на финансиране, така че държавите членки да могат своевременно да разработят своите национални и регионални стратегии за финансиране, за да се гарантира успешен преход към следващия период на финансиране и продължаване на съществуващите проекти по ЕСИ фондовете;

27. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета, на Комисията, на Европейския икономически и социален комитет, на Европейския комитет на регионите, както и на националните и регионалните парламенти на държавите членки.